

Výstavy mapujúce históriu vodného hospodárstva na hostovaní na Stavebnej fakulte

Pozývame vás na hosťujúce dve odborné, komorné výstavy mapujúce históriu vodného hospodárstva v Českej republike, ktoré sú umiestnené v budove B na 3. poschodí (výstavný priestor vedľa knižnice). Výstavy budú k dispozícii pre návštevníkov do 5. marca 2023.

Prvá z výstav predstavuje historické vodohospodárske objekty, ktoré sú dokladom technologickej vyspelosti spoločnosti a jej prístupu s nakladaním vody v krajine a sídlach. Druhá z komorných výstav sa zaoberá témou závlah ako znovuobjaveného dedičstva s väzbou na históriu a súčasnosť s presahom týkajúcim sa aktuálnych otázok sucha.

Tím odborníkov z rôznych inštitúcií (Výskumného ústavu vodohospodárskeho T. G. Masaryka, Metodického centra priemyselného dedičstva Národného pamiatkového ústavu, Historického ústavu AV ČR, Výskumného ústavu Silva Taroucu pre krajinu a okrasné záhradníctvo a Univerzity Palackého v Olomouci) identifikoval hodnotu vodohospodárskych objektov a zostavil komplex kritérií pre ich ochranu a obnovu. Na príkladoch piatich modelových území v rámci Českej republiky, ktoré sa od seba líšia historickým vývojom, spôsobom hospodárenia aj fyzicko-geografickými podmienkami, predstavuje prvá putovná výstava rôznorodé typy vodohospodárskych stavieb. Jedná sa o priehrady, malé vodné elektrárne, vodovody, náhony tesané v pieskovcových masívoch, objekty vodárenstva a mnoho ďalších. Pre porovnanievidia návštevníci aj špecifické vodohospodárske systémy z blízkeho zahraničia zapísané na Zoznam svetového dedičstva (Vodohospodársky systém mesta Augsburg v Bavorsku a Banskoštiavnické tajchy na Slovensku). „Výstava je spestrená audiovizuálnou inštaláciou obsahujúcou dobové videá z výstavby a prevádzky vybraných vodných diel v priebehu 20. storočia v porovnaní s ich súčasným stavom,“ dopĺňa Miriam Dzuráková, vedúca projektu Historické vodohospodárske objekty.

Ako reakcia na odvodňovanie krajiny v modernej ére, spôsobené intenzifikáciou poľnohospodárstva, vysúšaním rybníkov či nevhodnými melioračnými aktivitami, sa znovu objavil záujem o zavlažovanie, ktorému sa venuje druhá z putovných výstav. Vzniknuté závlahové sústavy a jednotlivé realizácie sú dnes často nefunkčné a torzovito zachované a sa stali predmetom záujmu projektu, na ktorom spolupracovali odborníci z troch organizácií – Výskumného ústavu vodohospodárskeho T. G. Masaryka, Masarykovej univerzity a Výskumného ústavu meliorácií a ochrany pôdy.

„Projekt sa snažil zachytiť historický vývoj tohto špecifického vodohospodárskeho odboru a časti priemyslu spojeného s realizáciou závlah a produkciou zariadení na zavlažovanie pôdy. Záujemcovia sa zoznámia predovšetkým s moravskými závlahovými realizáciami pri riekach Dyje či Moravy od 19. storočia až po súčasnosť,“ uvádza Miloš Rozkošný, vedúci projektu Závlahy.

„Súčasťou výskumu bolo aj definovanie vhodných postupov pre identifikáciu závlahových objektov a sústav v krajine pomocou moderných metód a technických nástrojov. V širšom kontexte aktuálneho boja s dopadmi sucha by mal projekt a jeho výstupy, vrátane samotnej výstavy, prispieť k zvýšeniu povedomia o histórii plánovania, budovania a údržby závlah a prenosu tohto dedičstva do súčasnosti, vrátane lokálnej úrovne,“ dodáva Aleš Vyskočil, kurátor oboch výstav.

Zámerom autorov oboch komorných výstav je popularizovať vodohospodárske témy a zachytiť ich vizuálne atraktívnou formou ako je použitie máp, rekonštrukcií a obrazového materiálu. K výstavám vznikli taktiež výstavnými katalógmi, ktoré rozvíjajú jednotlivé prezentované témy prezentované a sumarizujú výsledky oboch grantových projektov NAKI II (DG18P02OVV019 „Historické

vodohospodárske objekty, ich hodnota, funkcia a význam pre súčasnú dobu“ a DG20P02OVV015 „Záplavy“). Katalógy budú voľne dostupné počas otváracej doby oboch výstav.

Foto:

Kontakt:

Ing. Miriam Dzuráková | vedoucí projektu Historické vodohospodárske objekty |
miriam.dzurakova@vuv.cz | 608 371 399

Ing. Miloš Rozkošný, Ph.D. | vedoucí projektu Záplavy | milos.rozkosny@vuv.cz | 602 520 430

doc. Ing. Zbyněk Kulhavý, CSc. | garant výzkumu za VÚMOP na projektu Záplavy |
kulhavy.zbynek@vumop.cz | 606 377 632

Mgr. Michaela Ryšková | garantka výstavní části projektu Historické vodohospodárske stavby
ryskova.michaela@npu.cz | 775 892 640

Mgr. Aleš Vyskočil, Ph.D. | kurátor putovních výstav v TMB – Historické vodohospodárske objekty a Záplavy | vyskocil@brno.avcr.cz | 605 843 973